

мих іноземних інвестицій, технологічних трансфертів, копіювання наукоємних технологій тощо. Внаслідок цього можливий розвиток процесу інтеграції ресурсів і збутових мереж.

Наукоємне виробництво є найважливішою характеристикою національної економіки, показником стратегічного потенціалу та економічної міцності країни, її національного статусу. А тому адекватна адаптація науки та виробництва до сучасних умов економічного розвитку вимагає цілеспрямованої різнобічної державної підтримки, від якості та ефективності якої залежить економічний і науковий прогрес національної економіки.

Зазначені обставини мають стати основними при формуванні стратегії та тактики стимулювання розвитку наукоємного виробництва на всіх рівнях управління, тобто вони повинні бути враховані як суб'єктами господарювання, так і на регіональному рівні, а також при формуванні промислової політики на рівні державного управління.

Література

1. Васин В. А. Наукоємкость отраслей (состояние и перспективы исследований) / В. А. Васин, Л. Э. Миндели // Вестник Российской академии наук. — 1991. — №1. — С. 36—42.

2. Гуренко А. В. Проблеми розвитку наукоємного малого та середнього бізнесу в Україні / А. В. Гуренко // Наукові праці. — 2010. — Том 126. — Випуск 113. — С. 117—120.

Кравченко Л. А.,

к. е. н., доцент,

Таврійський національний університет
імені В. І. Вернадського

ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЕКОНОМІЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ РЕГІОНУ

Розбудова високо динамічної економічної системи в Україні, здатної оперативно реагувати на зміни глобальної ринкової кон'юнктури, ефективно елімінувати негативні наслідки національних і міжнародних бізнес-циклів, забезпечувати якісне економічне зростання на інноваційній основі можлива лише на основі

реалізації антициклічного регулювання. Зазначимо, що імперативом розвитку національної економіки України в посткризовий період має бути такий курс радикальних і водночас системних реформ, який, з одного боку, мобілізує всі національні ресурси, а з другого — потенціал окремого регіону [1].

Динаміка соціально-економічного розвитку регіонів України засвідчила, що протягом 2013 р. післякризове відновлення відбувається недостатніми темпами (участині регіонів навіть спостерігається значне падіння). Так, за січень-квітень 2013 р. промислове виробництво скоротилось на 4,2 % до відповідного періоду 2012 р. Загалом, у 16 з 27 регіонів України мало місце зростання промислового виробництва, проте падіння в інших 11 регіонах було настільки значним, що це погіршило загальноукраїнський показник. Найбільше зниження промислового виробництва мало місце у Луганській (на 11,8 %), Чернігівській (на 9,2 %), Донецькій (на 9 %) областях. Найбільше зростання промислового виробництва було зафіксовано у м. Севастополі (на 23,5 %), Кіровоградській (на 20,5 %), Житомирській (на 18,5 %) областях. Зниження обсягів будівельних робіт протягом зазначеного періоду склало 16,2 % у порівнянні з аналогічним періодом 2012 р., проте зростання було зафіксовано лише у 8 з 27 регіонів України (найбільше зростання мало місце в АР Крим (на 96,9 %), найбільше зниження — у Рівненській (70,9 %), області). У більшості регіонів України продовжує погіршуватись демографічна ситуація. Загалом населення України протягом січня-березня 2013 р. скоротилось на 53138 осіб. Природний приріст населення спостерігався лише у 3 регіонах (м. Києві, Рівненській і Закарпатській областях). Внутрішньоукраїнські міграційні процеси показують, що найпривабливішими для міграції є Київська область (міграційний приріст склав 2265 осіб) та АР Крим (371) [2].

Ключовими проблемами, що характеризують розвиток регіональної економіки у посткризових умовах, є такі: недостатня інтегрованість регіонів у господарський простір країни та їх зорієнтованість на експортне виробництво сировини і напівфабрикатів при незадовільних показниках насичення внутрішнього національного ринку товарами національного виробництва; недостатнє представлення інвестиційних можливостей територій; відсутність умов та стимулів для запровадження інновацій на регіональному рівні; значна кількість депресивних територій; транспортна недоступність окремих населених пунктів; територіальна нерівномірність розподілу трудових ресурсів; відсутність ресурсного забезпечення реструктуризації регіональної економіки; низький рівень

залучення потенціалу міжрегіонального співробітництва; слабкий рівень розвитку підприємницького середовища; занепад житлово-комунального господарства; нераціональне природокористування та ескалація екологічних загроз та ін. [3].

На сучасному етапі системної модернізації економіки України реальним підґрунтям ефективного господарювання має стати забезпечення стабільного збалансованого розвитку регіонів шляхом впровадження ефективної регіональної політики. Активізація розвитку регіональної економіки неможлива без трансформації та поглиблення зв'язків між суб'єктами економіко-територіальних відносин. Забезпечення партнерства між державою, бізнесом і громадськістю посідає провідне місце серед механізмів, що дозволяють ефективно вирішити проблему обмеженості ресурсів місцевого розвитку шляхом об'єднання зусиль, потенціалів та узгодження інтересів. Складність реформування державного регулювання економіки регіону полягає у необхідності дотримання системності, комплексності, врахування всіх аспектів цього процесу, оскільки кожна з його складових відіграє важливу роль у реалізації стратегічних завдань державної регіональної політики.

Серед стратегічних пріоритетів державного регулювання економіки регіону — зміщення акцентів на комплексне задіяння внутрішнього економічного потенціалу регіонів задля зростання добробуту громадян; надання допомоги економічно проблемним (старопромисловим, монофункціональним) регіонам, не порушуючи ринкових принципів; формування розвиненого конкурентного середовища; пошук адекватної відповіді на виклики та ризики ендogenous та екзогенного походження.

Досягнення нової якості регіонального розвитку вимагає диверсифікації економіки за рахунок оптимізації використання наявних і пошуку незадіяних ресурсів, а також якнайповнішої реалізації потенціалу внутрішніх ринків. Мобілізацію економічного потенціалу регіону та раціоналізацію його використання уможливають наступні заходи:

- створення у регіонах виробництв, що тяжіють до внутрішнього ринку та використовують, переважно, ресурси розвитку місцевого походження;
- підтримка розвитку локального малого та середнього підприємництва, самозайнятості населення;
- формування сприятливого інвестиційного клімату, створення підґрунтя для державного фінансування регіонального розвитку на договірних засадах;
- використання зовнішньоекономічного потенціалу регіо-

нів, їх прикордонного розташування та експортоорієнтованого виробництва;

— зміцнення фінансової дієздатності громад завдяки упорядкуванню міжбюджетних відносин, розширення фіскальної бази місцевих бюджетів і пошуку небюджетних ресурсів;

— розвиток регіональної та міжрегіональної інфраструктури, реалізація інвестиційних проектів, що мають короткостроковий мультиплікативний ефект;

— залучення приватного сектору до реалізації регіональних і місцевих проектів, розвиток соціально відповідального бізнесу;

— розвиток сучасних форм міжрегіональної економічної інтеграції для спільного освоєння ресурсів [3].

Згідно практики європейських країн, у фінансуванні регіонального розвитку слід поступово переходити до ефективної мобілізації наявних диверсифікованих джерел ресурсів. Також слід застосовувати інноваційні інструменти фінансування, зокрема державно-приватне партнерство та Державний фонд регіонального розвитку. Особливу роль державно-приватне партнерство має відігравати у розбудові об'єктів виробничої, транспортної, комунальної та соціальної інфраструктур на місцевому рівні, що сьогодні перебувають у критичному стані.

З огляду на вищевказане, виникає потреба у переформатуванні цілей державної стратегії регіонального розвитку. Нові цілі мають сприяти підвищенню ефективності державного регулювання, інтенсифікації внутрішньої міжрегіональної співпраці, формуванню потужної економіки на основі оптимального та раціонального використання економічного потенціалу регіонів. Таким чином, серед пріоритетів антициклічного регулювання економіки регіону особливе місце повинна посісти її структурна перебудова завдяки реалізації нових комбінацій факторів виробництва за посередництвом інновацій і віднайдення такої моделі державного регулювання регіональним розвитком, яка передбачає оптимальне поєднання самостійності регіонів та координуючої, стимулюючої ролі центру (що представляє інтереси національної економіки в цілому). Синергія цих двохскладових формує якісну основу конкурентоспроможності регіонів України.

Література

1. Антициклічне регулювання ринкової економіки: глобалізації на перспектива: монографія / Д.Г. Лук'яненко, А.М. Поручник, Я. М. Столярчук та ін.; за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. Д.Г. Лук'яненка, д-ра екон. наук, проф. А.М. Поручника. — К.: КНЕУ, 2010. — 334 с.

2. Регіональний вимір соціально-економічного розвитку і засади нової регіональної політики. — К.: НІСД, 2013. — [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.niss.gov.ua>

3. Держава та регіони: від патерналізму до партнерства: аналіт. доповідь / С.О. Біла, О.В. Шевченко, В.І. Жук [та ін.]; за ред. С. О. Білої. — К.: НІСД, 2010. — 64 с.

Круш Н. П.,

аспірант,

НТУУ «Київський політехнічний інститут»

РОЛЬ ІННОВАЦІЙ В АНТИКРИЗОВОМУ УПРАВЛІННІ КОРПОРАЦІЄЮ

Сучасна наука управління виходить з того, що кризовим умовами має супроводжуватись антикризове мислення, тобто здатність менеджера сприймати і свідомо реалізовувати на практиці антикризові стратегії оволодівши сучасними технологіями і стратегіями управління, можна не тільки подолати кризу, але і добитися успіху в конкурентній боротьбі. Одним з ефективних інструментів антикризового управління є інновації.

«Інновація в антикризовому управлінні» — це значні капіталовкладення у розвиток основної продуктивної сили (людини), техніки, технології, науки, інформатики, предметів праці. Інновації можуть мати міжгалузевий характер, потребують значних ризикових інвестицій, розвитку інфраструктури, а також всебічної підтримки з боку держави [1, с. 281]. Інноваційна діяльність пов'язана із залученням різних ресурсів, основними з яких є інвестиції і витрати часу на наукові, інформаційні і технічні розробки та технологічне освоєння виробництва нової (або удосконаленої) продукції. Саме корпорації на відміну від малих та середніх підприємств мають змогу до накопичення фінансових ресурсів (створення інноваційних фондів) для здійснення інноваційної діяльності з метою запобігання кризових явищ.

Особлива роль у створенні інноваційного процесу (модернізація основних фондів, розроблення та запуск у виробництво нових виробів, упровадження нових технологій), належить управлінсь-